

На основу члана 161. Статута Педагошког факултета у Ужицу број 66 од 13. 3. 2025. године (пречишћен текст), Наставно-научно веће Педагошког факултета у Ужицу на седници одржаној 12. 2. 2026. године доноси

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ У УЖИЦУ
Одб. 2/6
12.02.2026. год
31000 УЖИЦЕ

ОДЛУКУ

о допуни Програма научноистраживачког рада
Педагошког факултета у Ужицу 2025 – 2030.
број 2/9-1 од 4. 2. 2025. године

I УСВАЈА СЕ Допуна Програма научноистраживачког рада Педагошког факултета у Ужицу 2025-2030. усвојеног на седници Наставно-научног већа 4. 2. 2025. године.

II Пречишћен текст Програма научноистраживачког рада Педагошког факултета у Ужицу 2025-2030. са усвојеним допунама је саставни део ове Одлуке и обављује се на званичном сајту Факултета.

Доставити:
- Архиви Факултета

ПРЕДСЕДНИК
Наставно-научног већа
проф. др Сања Маричић

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ У УЖИЦУ

**ПРОГРАМ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА
ПЕДАГОШКОГ ФАКУЛТЕТА**

(2025-2030)

На основу чланова 72, 73, 74. и 75. Статута Педагошког факултета у Ужицу Универзитета у Крагујевцу, Наставно-научно веће Педагошког факултета у Ужицу, на седници Наставно-научног већа одржаној 4. 02. 2025. године, донело је *Програм научноистраживачког рада Педагошког факултета у Ужицу (2025-2030)*.

На седници Наставно-научног већа одржаној 12. 02. 2026. године на предлог Одбора за акредитацију научноистраживачких организација Министарства науке, технолошког развоја и иновација (број 660-01-00049/2025-03/2 од 14. 11. 2025. године) донет је допуњен *Програм научноистраживачког рада педагошког факултета у Ужицу (2025-2030)*.

ПРОГРАМ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА ПЕДАГОШКОГ ФАКУЛТЕТА У УЖИЦУ (2025-2030)

I Основна полазишта за израду Програма

Програм научноистраживачког рада Педагошког факултета у Ужицу Универзитета у Крагујевцу (у даљем тексту: Факултет) реализоваће се у периоду од 2025. до 2030. године. Програм је заснован на законским и стратешким основама, а документа од којих се полази су следећа:

- *Закон о науци и истраживањима* („Службени гласник РС”, бр. 49/2019);
- *Закон о научноистраживачкој делатности* („Службени гласник РС”, бр. 110/2005, 50/2006-испр., 112/2015 и 49/2019);
- *Закон о иновационој делатности* („Сл. гласник РС”, бр. 129/2021);
- *Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма* („Сл. гласник РС”, бр. 13/2019 и 78/2024);
- *Стратегија људских ресурса за истраживаче* (2016). Крагујевац: Универзитет у Крагујевцу;
- *Стратегија за обезбеђивање квалитета на Универзитету у Крагујевцу* (2014). Крагујевац: Универзитет у Крагујевцу;
- *Стандарди и поступци обезбеђења квалитета Педагошког факултета у Ужицу* (2021). Ужице: Педагошки факултет у Ужицу;
- *Платформа за отворену науку* (2018). Београд: Министарство просвете, науке и технолошког развоја;

- *Платформа за отворену науку Универзитета у Крагујевцу* (2018). Крагујевац: Универзитет у Крагујевцу;
- *Кодекс о академском интегритету и професионалној етици Универзитета у Крагујевцу* (2016). Крагујевац: Универзитет у Крагујевцу.

Програм научноистраживачког рада заснива се на и на развојним потребама и потенцијалима Факултета. Основна полазишта за израду Програма су:

- мисија и визија Факултета која има опредељење да у складу са европским стандардима образује висококвалитетне стручњаке у области васпитања и образовања на начин који ће им омогућити да буду успешни, продуктивни и креативни у својим будућим професионалним активностима и да подстиче и развија научно-истраживачки рад у васпитању и образовању;
- кадровски и истраживачки потенцијали Факултета који се огледају у постојећим научним компетенцијама наставника и сарадника, развијене уже научне области, искуство у реализацији пројеката и сарадња са образовним установама у региону;
- потребе васпитно-образовног система и друштва које карактеришу савремени изазови у области васпитања и образовања, који захтевају научно заснована решења и иновативне приступе;
- потреба за већом видљивошћу, јачању међународне сарадње, повећању броја публикација у релевантним научним базама и учешће у међународним пројектима;
- повезаност научноистраживачког рада и квалитета наставе кроз унапређивање студијских програма и наставне праксе кроз примену резултата истраживања, као и активно укључивање студената у научни рад;
- резултати самовредновања квалитета установе и студијских програма.

Полазећи од наведених основа Програм научноистраживачког рада за период 2025–2030. има за циљ системско планирање, координацију и унапређење научноистраживачке делатности Факултета, у складу са принципима квалитета, академске етике и друштвене одговорности.

Планиране активности у области научноистраживачког рада односе се на следеће области:

- 1) Јачање научноистраживачких капацитета наставника, сарадника, истраживача и студената;
- 2) Развој међународне научне сарадње и допринос регионалном, европском и глобалном истраживачком простору и реализација мобилности истраживача;
- 3) Развој и ширење поља истраживања у области деловања за коју је Факултет акредитован;

- 4) Развој квалитета научне инфраструктуре;
- 5) Континуирана дисеминација научноистраживачких резултата у науци и струци;
- 6) Менторски рад наставника на докторским академским студијама.

1. ЈАЧАЊЕ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИХ КАПАЦИТЕТА

Факултет континуирано ради на јачању својих научноистраживачких капацитета кроз кадровско усавршавање, развој инфраструктуре, подршку младим истраживачима и промоцију и подршку научноистраживачког рада.

Кадровско јачање и развој научноистраживачких компетенција наставника, сарадника, истраживача и студената одвијаће се кроз:

- стручну и финансијску подршку у усавршавању и дисеминацији резултата наставника и сарадника кроз учешће у домаћим и међународним научним пројектима, семинарима и конференцијама;
- подршку младим кадровима и докторандима кроз менторски рад, заједнички рад на изради радова, пројектима и публикавању научних радова у часописима;
- развој стратешких компетенција у методологији истраживања, статистичким анализама и употреби савремених технологија у образовним и педагошким истраживањима;
- индивидуални научноистраживачки рад наставника, сарадника и истраживача;
- дисеминацију и публикавање научноистраживачких резултата у домаћим и међународним серијским публикацијама, монографским и другим публикацијама;
- презентовање и промовисање научноистраживачких резултата на домаћим и међународним научним скуповима и конференцијама;
- континуирано обезбеђивање квалитета докторских студија на Факултету;
- подршку и подстицај младим истраживачима у научноистраживачком раду;
- укључивање што већег броја наставника и сарадника у припрему, аплицирање и реализацију домаћих и међународних програма и пројеката финансираних од стране Министарства за науку, технолошки развој и иновације РС и других домаћих и међународних институција;
- организацију научних конференција чији је организатор Факултет и промоцију резултата конференција кроз монографска издања и серијске публикације.

2. РАЗВОЈ МЕЂУНАРОДНЕ НАУЧНЕ САРАДЊЕ И ДОПРИНОС РЕГИОНАЛНОМ, ЕВРОПСКОМ И ГЛОБАЛНОМ ИСТРАЖИВАЧКОМ ПРОСТОРУ И РЕАЛИЗАЦИЈА МОБИЛНОСТИ ИСТРАЖИВАЧА

Педагошки факултет у Ужицу активно ради на јачању своје међународне видљивости и утицаја кроз систематску међународну сарадњу, учешће у регионалним и европским пројектима, као и кроз реализацију програма мобилности за истраживаче. Главне активности на наредном петогодишњем периоду усмерене су на:

- презентовање научноистраживачких резултата кроз гостујућа предавања на другим домаћим и међународним високошколским и научноистраживачким институцијама;
- организација и суорганизација међународних научних скупова и конференција;
- праћење, припрема и аплицирање на различите међународне програме и пројекте (пројекти Фонда за науку РС, пројекти у оквиру ИПА фондова, Еразмус+ пројекти партнерства за сарадњу у области високог образовања, програми Еразмус+ мобилности наставника, сарадника и студената докторских студија, пројекти изградње капацитета у високом образовању и други позиви);
- заједничко публиковање научноистраживачких резултата наставника и сарадника Факултета са наставницима и сарадницима са других иностраних високошколских и научноистраживачких институција;
- припрема и аплицирање најмање једног истраживачког пројекта са сродним факултетима и институтима у земљи или иностранству у току петогодишњег периода;
- реализација најмање једне међународне мобилности наставника, сарадника, истраживача и студената истраживача и на нивоу године кроз краткорочне и дугорочне боравке на партнерским институцијама у иностранству што ће омогућити сарадњу на заједничким пројектима, учешће на међународним конференцијама, рад на заједничким публикацијама и усвајање савремених методологија истраживања;
- потписивање најмање једног међуинституционалног споразума о сарадњи са сродним институцијама на нивоу године.
- укључивање младих истраживача и докторанада како би се обезбедила континуирана генерацијска обновљивост и развој међународних компетенција.

У наредном петогодишњем периоду Факултет планира остваривање **сарадње са високошколским и научноистраживачким установама из иностранства кроз следеће активности:**

- ИЕЦС Универзитет у Единбургу, Мореј Хаус школа за образовање и спорт (*IECS University of Edinburgh, Moray House School of Education and Sport, United Kingdom*) – учешће у реализацији одобреног пројекта *TeachEdu – ITC Capacity Building in Teacher*

Education – An Approach Based on Intercultural Teaching Competence, чији је носилац Педагошки факултет у Ужицу, а руководилац проф. др Јасна Максимовић;

- Харан Универзитет, Факултет здравствених наука, Одсек за негу, Катедра за психијатријску негу (*Harran University, Faculty of Health Sciences, Nursing, Psychiatric Nursing Department, Turkey*) – партнерство са спољним сарадником при аплицирању са пројектном идејом *Model of Digital Pedagogical and Psychological Support to Children and Parents during Hospitalization*, у оквиру позива Фонда за науку Републике Србије IDEAS 2024;
- Универзитет у Печују, Природно-математички факултет (*University of Pécs, Faculty of Sciences, Hungary*) – партнерство при подношењу пројектне пријаве у оквиру позива International Visegrad Fund Grants, са пројектном идејом *Heritage Unlocked: Learning Beyond Barriers*;
- Универзитет „Константин Филозоф” у Нитри, Педагошки факултет (*Constantine the Philosopher University in Nitra, Faculty of Education, Slovakia*), Палацки универзитет у Оломоуцу, Педагошки факултет (*Palacký University Olomouc, Faculty of Education, Czech Republic*),
- Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет – партнерство при подношењу заједничке пројектне пријаве у оквиру позива International Visegrad Fund Grants, са пројектном идејом *Unlocking the Legacy of Orbis Pictus: Innovations in the Methodology of Art Education*;
- Програм прекограничне сарадње Србија – Босна и Херцеговина 2021–2024 (*Cross-border Cooperation Programme Serbia – Bosnia and Herzegovina 2021–2024, Serbia – Bosnia and Herzegovina*) – Факултет је успешно оцењен у првом (концепт) кругу евалуације и наставио је процес кандидатуре;
- Бурдур Мехмет Акиф Ерсоу Универзитет (*Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Fen Edebiyat Fakültesi, Turkey*) – партнерство при аплицирању за Еразмус+ програм *Cooperation Partnerships in Higher Education (KA220-HED)* са пројектним предлогом *Academic Capacity Advancement for Substance Abuse Prevention*.
- Универзитет у Приморској, Педагошки факултет у Копру (*University of Primorska, Faculty of Education in Koper*) и StartHub Косјерић – партнерство при аплицирању Spencer Small Grant са пројектним предлогом *Development of a Collaborative Model between Preschool Educators, Families, and Institutions in Rural Serbia: Relational Practices in Contexts of Children’s Stressful Life Events*;
- Активно учешће у међународној научној мрежи ENEOLI (European Network on Lexical Innovation), укључујући рад у оквиру радне групе WG3 и учешће на међународним конференцијама.

У наредном петогодишњем периоду Факултет планира аплицирање на позиве националних и међународних програма научноистраживачких пројеката са следећим пројектним идејама:

1) У оквиру оквиру **Програма сарадње српске науке са дијаспором: Подршка за истраживачке посете научника из дијаспоре (ДИЈАСПОРА: Истраживачке посете)** пројекат под називом: *Capacity Building in Teacher Education - An Approach Based on Intercultural Teaching Competence* (TeachEdu-ITC). Пројектне активности реализоваће се у току једне године. У пројект се планира укључивање 10 наставника и сарадника са Педагошког факултета и један истраживач из дијаспоре проф. др Наташа Пантић са *University of Edinburgh, Moray House School of Education and Sport, United Kingdom*. Пројекат има за циљ изградњу капацитета у образовању наставника и унапређење интеркултурних компетенција универзитетских наставника на Педагошком факултету у Ужицу. Фокус пројекта је на подизању свести наставника о значају интеркултурне комуникације и сарадње, развоју вештина за рад у мултикултурним учионицама, као и на пружању наставних стратегија за ефикасно управљање различитим културним идентитетима у високом образовању. Специфични циљеви пројекта усмерени су на: (а) мапирање и критичку анализу препрека и ресурса на Педагошком факултету у Ужицу у вези са радом у мултикултурним и интеркултурним контекстима; (б) обуку и јачање капацитета универзитетских наставника кроз припрему и реализацију угледних предавања и едукативних радионица које ће водити истраживач из дијаспоре на Педагошком факултету у Ужицу; (в) развој и архивирање образовних (наставних) материјала и приступа у оквиру предавања и вежби на педагошким, психолошким и методичким предметима, са циљем стварања инклузивног наставног окружења које омогућава учење и активно учешће студената из различитих културних средина; (г) имплементацију пилот-програма у настави, кроз директан рад са студентима из различитих културних средина током предавања и вежби на педагошким, психолошким и методичким предметима; (д) евалуацију обуке и пилот-програма, као и континуирано праћење напретка универзитетских наставника у развоју интеркултурних наставних компетенција (кроз циклусе индивидуалне и групне рефлексije и деловања); и (ђ) израду наставних материјала и дигиталних ресурса за даљи континуирани развој интеркултурних компетенција наставника.

2) У оквиру позива **Фонда за науку ИДЕЈЕ 2024**, наставници и сарадници Педагошког факултета у Ужицу аплицираће са 3 пројекта:

– *Algebra Unlocked: Building Bridges from Arithmetic to Abstraction* (UNLOCK) – руководилац пројекта: доц. др Ненад Милинковић. Носилац пројекта је Педагошки факултет у Ужицу, а партнерске научноистраживачке организације су: Факултет педагошких наука у Јагодини, Универзитет у Крагујевцу; Учитељски факултет у Лепосавићу, Универзитет у Приштини. Циљ пројекта UNLOCK је развијање модела учења садржаја алгебре у раном математичком образовању и његова евалуација у

настави математике. Модел треба да допринесе разумевању основних алгебарских појмова (једнакост, непозната и променљива и симбол за њихово означавање) и вештина и развијању алгебарских способности. Општи циљ реализоваће се кроз уже задатке: (а) Развијање модела учења садржаја алгебре који је заснован на постојећим научним истраживањима, а узимајући у обзир когнитивне могућности ученика и садржаје учења; (б) Евалуација модела учења у раду са ученицима у млађим разредима основне школе на разумевање алгебарских појмова и вештина.

- *Model of Digital Pedagogical and Psychological Support to Children and Parents during Hospitalization (DigPedPS)*. Руководилац пројекта: доц. др Марина Семиз. Носилац пројекта је Педагошки факултет у Ужицу, а партнерске научноистраживачке организације су Факултет техничких наука у Чачку, Универзитет у Крагујевцу; Филозофски факултет, Универзитет у Нишу. Циљ пројекта је развој, имплементација и евалуација модела дигиталне педагошке и психолошке подршке деци која се налазе на болничком лечењу и њиховим родитељима. Овај модел има за циљ остваривање више кључних задатака у образовном раду током хоспитализације, укључујући подршку целокупном развоју и учењу детета, унапређивање сарадње између родитеља, васпитача, наставника и медицинског особља, као и стварање хуманијег болничког окружења. Специфични циљеви пројекта су: а) Спровођење компаративне анализе међународних и националних педагошких приступа образовном раду са хоспитализованом децом, са посебним освртом на организационе моделе подршке развоју детета и моделе сарадње између родитеља, наставног особља и медицинских радника током хоспитализације. б) Критичка анализа садржинских (наставних/програмских) основа и пракси образовног рада са хоспитализованом децом у Србији, са фокусом на припремни предшколски програм, као и на наставу српског језика и књижевности, музичке и ликовне културе. в) Идентификовање и боље разумевање специфичних потреба деце и њихових родитеља током краткотрајне или дуготрајне хоспитализације за додатном дигиталном педагошком и психолошком подршком. г) Развој свеобухватног модела дигиталне педагошке (дидактичко-методичке) и психолошке подршке деци и њиховим родитељима током болничког лечења. д) Имплементација развијеног модела дигиталне педагошке и психолошке подршке хоспитализованој деци и њиховим родитељима. ђ) Евалуација процеса и ефеката модела дигиталне педагошке и психолошке подршке, са проценом његове делотворности за децу на болничком лечењу и њихове породице.
- У зависности од позива Фонда за науку РС планира се аплицирање са најмање једним пројектном по позиву у области истраживања која имају за циљ унапређивање васпитно-образовног рада у ери дигитализације, професионални развој наставника, очување културног наслеђа и националног идентитета.

3) У оквиру **Јавног позива за пријаву научноистраживачких односно уметничких пројеката младих истраживача и уметника Универзитета у Крагујевцу** реализоваће

се пројектне активности у оквиру пројекта *Предиктори постигнућа ученика 7. и 8. разреда на математичким такмичењима (PREDIMAT7-8)* на којем је укључен асистент Марија Ранчић, студент докторских студија, а чији руководилац је доц. др Милан Миликић (Факултет педагошких наука у Јагодини). Пројекат има за циљ да утврди факторе који утичу на постигнућа ученика 7. и 8. разреда на математичким такмичењима у Србији. У оквиру пројекта прикупиће се подаци о постигнућима ученика на окружним и државним такмичењима у претходних десет година), урадиће се статистичке анализе над тим скуповима података и креирати регресиони модел који на основу поменутих фактора предвиђа постигнућа ученика, који ће идентификовати предикторе који значајно предвиђају успех ученика на математичким такмичењима.

На овим позивима у припреми је пројекат *Образовна магија током болничког и кућног лечења ученика: Оспособљавање будућих учитеља кроз стручну праксу (ОМБиКЛ-У)* - руководилац пројекта: доц. др Марина Семиз. Пројекат има за циљ иновирање стручне праксе у иницијалном образовању учитеља на Педагошком факултету у Ужицу, Универзитета у Крагујевцу, а у оквиру студијских предмета Методике наставе математике 2 и Методике наставе ликовне културе 2, у домену стицања нових, проширивања и интегрисања постојећих знања, као и развијања компетенција будућих учитеља да планирају, организују, реализују и евалуирају образовно-васпитни рад са ученицима током болничког и кућног лечења. Циљна група пројекта су студенти четврте године на студијском програму Учитељ, који су стекли бројна педагошка и дидактичко-методичка знања, развили умења и вештине неопходне за даље разумевање и примену комплексних улога учитеља у условима болничког окружења. Пројекат треба да резултира следећим исходима: 1) квалитативно унапређеном стручном праксом на 4. години ОАС Учитељ у оквиру Методике наставе математике 2 и Методике наставе ликовне културе 2; 2) стеченим и унапређеним знањима и компетенцијама будућих учитеља за планирање, организацију, реализацију и евалуацију процеса наставе и учења и других образовно-васпитних активности у раду са ученицима који су на болничком и кућном лечењу.

Сваке године ће се аплицирати са најмање једним предлогом пројекта у области породичне педагогије, историје педагогије и социјалне инклузије.

- 4) У оквиру позива **International Visegrad Fund Grants** Факултет планира и припрема апликације са следећим идејама, једном као партнерска установа, а једном као носилац пројекта:
- *Heritage Unlocked: Learning Beyond Barriers* – пројектне активност ће реализовати Универзитет у Крагујевцу, Педагошки факултет у Ужицу, Универзитет у Печују, Природно-математички факултет (*University of Pécs, Faculty of Sciences, Hungary*);
 - *Unlocking the Legacy of Orbis Pictus: Innovations in the Methodology of Art Education* пројектне активност ће реализовати Универзитет „Константин Филозоф” у Нитри, Педагошки факултет (*Constantine the Philosopher University in Nitra, Faculty of*

Education, Slovakia), Палацки универзитет у Оломоуцу, Педагошки факултет (*Palacky University Olomouc, Faculty of Education, Czech Republic*), Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет (*University of Banja Luka, Faculty of Philosophy, Bosnia and Herzegovina*);

- 5) У оквиру позива **Spencer Small Research Grant** планира се аплицирање са предлогом пројекта *Development of a Collaborative Model between Preschool Educators, Families, and Institutions in Rural Serbia: Relational Practices in Contexts of Children's Stressful Life Events* у партнерству са Универзитетом у Приморској, Педагошки факултет у Копру (*University of Primorska, Faculty of Education in Koper*) и стручњаком из праксе, педагогом Миленком Матић (StartHub Косјерић). Циљ пројекта је истраживање како васпитачи тумаче начине на које деца испољавају стрес, како се комуникација и сарадња са породицама обликују у свакодневној пракси предшколских установа, као и на који начин институционални и контекстуални фактори утичу на релациони рад у раном детињству. Резултати пројекта треба да предложе развој и увођење прописаних интервенција и сарадничких пракси између васпитача, породица и институција у руралним срединама.
- 6) У оквиру **Еразмус+ конкурса** Факултет ће аплицирати као партнерска установа на позив Erasmus+ KA220-HED са пројектном идејом *“Enhancing Academic Competencies for Substance Abuse Prevention in Higher Education”* (Координатор пројекта: Бурдур Мехмет Акиф Ерсоу Универзитет, Турска (*Burdur Mehmet Akif Ersoy University*)).
- 7) У оквиру пројекта **ERATALENT – EURAXESS Startup Hub**-а Пријављене су идеје два истраживача са Педагошког факултета у Ужицу:
- проф. др Слободан Павловић предлогом научне идеје: Спортско-рекреативна дијагностика;
 - доц. др Марина Семиз са предлогом научне идеје, код дигиталног грађанства – мобина апликација за ученике средње школе.

3. РАЗВОЈ И ШИРЕЊЕ ПОЉА ИСТРАЖИВАЊА У ОБЛАСТИ ДРУШТВЕНИХ НАУКА

У циљу унапређења и проширења истраживачких активности у оквиру научних области и ужих научних области, Факултет ће у наредном петогодишњем периоду систематски развијати постојеће и уводити нове истраживачке теме у складу са потребама образовног система, европским истраживачким оквирима, стратешким приоритетима Републике Србије и потребама унапређивања васпитања и образовања. Научно-истраживачка делатност Факултета усмерена је ка систематском проучавању васпитања и образовања и унапређењу педагошке праксе у складу са савременим научним, друштвеним

и технолошким токовима. Истраживачка оријентација Факултета заснива се на интеграцији теоријских, емпиријских и развојних истраживања, са посебним нагласком на интердисциплинарни приступ, друштвену релевантност и међународну усклађеност. Стратешко опредељење Факултета усмерено је ка унапређењу квалитета образовања, развоју инклузивне праксе, промоцији здравих стилова живота, методолошком унапређењу истраживања у области методика наставе, као и развоју иновативних модела образовања будућности.

У периоду 2025-2030. године, научни рад ће се реализовати у оквиру области следећих тема.:

1) Савремени приступи васпитно-образовном раду и дигитална технологија

Истраживања у овом тематском правцу фокусираће се на структуру методике васпитног рада, примену високошколске дидактике и концепт учења у дигиталном добу. Планира се проучавање утицаја глобализације и трансформације система вредности на идентитет младих, као и примену принципа критичке педагогије у настави. Посебан акценат биће на неуродидактици, индивидуализацији наставе и интеграцији дигиталних технологија у образовању, са циљем побољшања квалитета учења и мотивације ученика и студената.

2) Међународна искуства у развоју педагошке и психолошке подршке деци и родитељима током хоспитализације у ери дигитализације

У овом тематском правцу биће представљен системски преглед досадашњих истраживања усмерених на анализу и упоређивање међународних пракси и модела подршке деци и родитељима током болничког лечења, са нагласком на примену савремених дигиталних алата и технологија. Истраживања обухватају прикупљање података из различитих земаља, проучавање литературе и примењених дигиталних решења у педагошким и психолошким интервенцијама, као и трансфер добрих пракси у национални контекст. Циљ је унапређење квалитета подршке у хоспитализованом окружењу кроз адаптацију проверених међународних модела.

3) Крос-национално проучавање дечје употребе игровних материјала

Планира се компаративна анализа употребе играчака и игровних материјала код деце предшколског узраста у Србији, Хрватској и Босни и Херцеговини, са циљем идентификације културних разлика и сличности у педагошкој пракси. Математичка игра као генератор креативног и критичког мишљења.

4) Превенција и промоција у предшколском васпитању и образовању – из теорије у праксу

Предвиђена су теоријска и емпиријска истраживања о превентивним и промотивним програмима у предшколском васпитању и образовању, са нагласком на примену у пракси.

5) Инклузивно образовање у пракси васпитно-образовног рада

Истраживања у овом правцу биће усмерена на унапређење системских облика подршке у инклузивном образовању и васпитању, са фокусом на: примену игре као покретачке активности социјалне инклузије деце са сметњама и тешкоћама у развоју; значај организованих спортских активности за инклузију деце млађег школског узраста; самоефикасност и професионалне компетенције студената педагошких факултета за рад у инклузивним срединама; савремене изазове и дилеме у предшколском васпитању и образовању; као и место и улогу васпитача у тимовима за рану инклузију у предшколским установама.

6) Изазови дигитализације и дигиталних технологија у васпитању и образовању

Истраживања у овом правцу биће усмерена на сагледавање могућности примене вештачке интелигенције у образовању, нових модела употребе савремених ИКТ кроз различите нивое образовања; гејмификација – истраживања посебних студија случајева и могућности унапређења образовно/наставног процеса.

7) Професионално здравље и радна ефикасност наставника

Истраживања ће обухватити индивидуалне детерминанте професионалног изгарања и радне ангажованости наставника, са посебним освртом на: радну ангажованост и синдром изгарања; пуну свесност у настави, самоефикасност и самопоштовање наставника; емоције и резилијентност у наставном раду, психолошке детерминанте спортских перформанси;

8) Рана алгебра и процес математизације у млађим разредима основне школе

Истраживања се односе на: развој алгебарског мишљења кроз истраживачку наставу математике; разматрање улога контекстуалних задатака и реалистичког приступа (RME) у увођењу алгебарских садржаја и појмова; Стратегије хоризонталне и вертикалне математизације у настави математике.

9) Улоге физичког вежбања и моторичких активности у развоју деце и ученика на раном узрасту

Истраживачке активност у области физичке културе и спорта обухватиће: истраживања улоге физичког вежбања и моторичких активности у инклузивном образовању, са посебним фокусом на децу са поремећајем из спектра аутизма и другим развојним сметњама које ће се бити остварене кроз: евалуацију педагошко-методичких модела прилагођавања садржаја физичког васпитања; проучавање утицаја моторичких активности на социјалну интеракцију, саморегулацију и емоционалну стабилност; интердисциплинарни сарадњу у области педагогије, психологије, кинезиологије и специјалне едукације; концептуална и емпиријска истраживања структуре моторичког простора деце предшколског и школског узраста са акцентом на: теоријско редефинисање појма моторичког простора; валидацију и стандардизацију инструмената за процену моторичких способности; примену савремених статистичких и дијагностичких метода; лонгитудинална истраживања моторичког развоја; истраживања

иновативних и алтернативних модела наставе физичког васпитања у млађем школском узрасту са усмерењем на развој и евалуацију алтернативних наставних садржаја, укључујући адаптацију атлетских садржаја за ученике млађих разреда основне школе; истраживања на тему превенције гојазности и хипокинезије код деце и младих кроз епидемиолошка анализа гојазности и недовољне физичке активности, идентификацију фактора ризика и развој и евалуација превентивних програма.

10) Музичке преференције деце и стваралаштво у области уметности

Истраживачке активности у овој области односе се на истраживања: одговора деце (вербални, визуелни, кинестетички) на слушану музику; музичке игре и играчке, улогу модерних технологија и наставу музичке културе; мотивација музички даровите деце и рад са њима, као и музику у функцији инклузије деце, учења језика.

11) Народна музичка традиција

Истраживања се односе на проучавање народне музичке традиције у настави музичке културе у првом циклусу основног образовања, у националном и међународном контексту, са посебним фокусом на дидактичко-методичке моделе, уџбеничке садржаје, пројектни приступ настави, као и могућности интеграције савремених технологија уз очување и пренос музичке традиције.

12) Проучавање културне, књижевне и фолкористичке баштине у иницијалном образовању наставника и васпитача

Истраживања ће бити усмерена на анализу значајних личности, текстова и културних појава које су утицале на развој српске културе, посебно од краја 19. до почетка 20. века, као и на систематско проучавање и публикацију архивске и теренске фолклористичке грађе, дигитализације културног наслеђа.

4. РАЗВОЈ КВАЛИТЕТА НАУЧНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

У циљу унапређења услова за реализацију научноистраживачке делатности, Факултет ће у наредном петогодишњем периоду систематски развијати материјалну, техничку, информациону и организациону научну инфраструктуру, у складу са националним стандардима и критеријумима за акредитацију научноистраживачке делатности. Ова компонента ће се реализовати кроз следеће активности:

- 1) развој квалитета издавачке делатности Факултета, кроз промоцију издања, одржавање категорије часописа и аплицирање за улазак часописа у Scopus базу;
- 2) континуирано опремање Факултета техничким, информатичким ресурсима за научноистраживачки рад наставника, сарадника, истраживача и студента кроз набавка опреме (рачунари, софтверске лиценце, статистички пакети);

- 3) материјална подршка наставницима и сарадницима за дисеминацију научних резултата на годишњем нивоу према могућностима и оквирима институционалног финансирања науке и издавања дела сопствених прихода Факултета;
- 4) унапређивање библиотечке подршке кроз годишње повећање фонда релевантне литературе; обезбеђивање приступа међународним индексним базама (WoS, Scopus и др.) за све наставнике, сараднике, истраживаче и студенте докторских студија;
- 5) дигитализација и управљање истраживачким подацима кроз објављивање радова у часописима и зборницима радова у отвореном приступу у складу са принципима отворене науке;
- 6) јачање и продубљивање сарадње са школама и предшколским установама као истраживачке инфраструктуре у пракси;
- 7) јачање подршке наставницима, сарадницима и студентима кроз организовање најмање једне годишње обуке у области писања и аплицирања пројеката и управљања истраживањима.
- 8) развој квалитета програма докторских студија и његове реализације. Сагледавања потреба савремене науке и имплементација у планирању и припреми материјала за поновну акредитацију докторских академских студија;
- 9) eTwinning као ресурс јачања професионалних компетенција наставника, сарадника, истраживача и студената.

5. КONTИНУИРАНА ДИСЕМИНАЦИЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИХ РЕЗУЛТАТА У НАУЦИ И СТРУЦИ

У циљу повећања видљивости, утицаја и друштвене релевантности научноистраживачког рада наставника, сарадника, истраживача и студената, Факултет ће систематски унапређивати механизме дисеминације научних резултата на националном и међународном нивоу. Активности у петогодишњем периоду су:

- 1) Развој институционалног издаваштва кроз:
 - континуирано унапређивање квалитета часописа *Зборник радова Педагошког факултета у Ужицу* кроз обезбеђивање редовности излагања, повећање бројева у оквиру једне године, увођење тематских бројева, унапређивање уређивачке политике, обнављање редакцијског одбора, укључивање већег броја компетентних страних рецензента;
 - Објављивање најмање једне научне монографије наставника и сарадника и најмање једног тематског зборника радова годишње у издању Факултета.

- повећање укупног броја радова наставника и сарадника у категоријама M20 за најмање 10% у односу на претходни петогодишњи период, кроз обавезу наставника и сарадника да у петогодишњем периоду објаве бар два рада у категорији M20,
- повећање броја радова у националним часописима;

2) Учешће на националним и међународним скуповима и конференцијама:

- Учешће наставника и сарадника на националним и међународним скуповима и конференцијама и то на најмање 10 научних конференција годишње (националних и међународних) на нивоу установе;
- Организација најмање једног научног скупа или тематског округлог стола сваке године;

3) Повећање видљивости научноистраживачког рада кроз:

- континуирано ажурирање базе библиографија наставника и сарадника у е-Науци, ORCID, факултетској бази библиографија и другим домаћим и међународним базама (ResearchGate, ResearcherID, Google Scholar, Loop);
- промовисање научноистраживачких резултата у домаћим и међународним публикацијама;

4) Пренос научноистраживачких резултата у наставу и струку:

- имплементација научноистраживачких резултата у садржаје студијских програма;
- имплементација научноистраживачких резултата у програме стручног усавршавања запослених у образовању кроз осмишљавање/развој најмање једног програма стручног усавршавања.

6. МЕНТОРСКИ РАД НАСТАВНИКА НА ДОКТОРСКИМ СТУДИЈАМА

Менторски рад наставника на докторским академским студијама на Факултету представља један од кључних сегмената развоја научноистраживачких капацитета установе и унапређивања квалитета научног подмлатка. Менторство се остварује у складу са важећим законским и институционалним прописима, стандардима квалитета високог образовања и научноистраживачке делатности, као и етичким принципима академске заједнице.

Наставници који обављају менторску улогу испуњавају прописане научне и стручне критеријуме, поседују релевантне научне резултате у одговарајућим научним областима и активно учествују у истраживачким пројектима на националном и међународном нивоу. Ментори обезбеђују континуирану стручну и научну подршку докторандима у свим фазама израде докторске дисертације — од дефинисања истраживачког проблема и

методолошког оквира, преко реализације емпиријског истраживања, до интерпретације резултата и њиховог публиковања.

Менторски рад обухвата:

- усмеравање докторанда у избору и формулисању истраживачке теме у складу са савременим научним токовима и потребама образовне праксе;
- подршку у развоју методолошких компетенција и примени одговарајућих истраживачких техника;
- праћење напретка кандидата кроз редовне консултације;
- подстицање укључивања докторанда у научне конференције, пројекте и међународну сарадњу;
- развој академског писања и објављивање радова у релевантним научним часописима.

Конкретан рад ментора у раду са докторандом обухвата следеће активности: научно истраживачко усмеравање (избор теоријског оквира, дефинисање проблема, циљева, хипотеза, методологије истраживања); праћење и подстицање напретка кандидата (временска артикулација истраживачког плана, консултације и менторски рад, критичко-конструктивна повратна информација о раду); подршка у развоју академског стила писања и научне интерпретације резултата као и поштовање етичких принципа научног рада (правилно цитирање, навођење литературе, спречавање плагијата); подстицање научне продуктивности; административна и процедурална подршка (упознавање са правилницима и процедурама на Универзитету и Факултету; подршка у припреми за пријаву, одбрану и завршетак дисертације).

Посебна пажња посвећује се развоју истраживачке аутономије докторанда, академском интегритету и примени етичких стандарда у научном раду. Ментори доприносе изградњи професионалног и научног идентитета кандидата, подстичу критичко мишљење, иновативност и интердисциплинарност.

На Факултету реализују се докторске академске студије у области *Методика настава*. Тренутно је на студијском програму активно 13 студената. Менторски рад се остварује кроз различите активности. Именовани су ментори и одобрене 4 теме докторских дисертација:

- 1) Ментор докторске дисертације *Уџбеници о природи и друштву у функцији развоја историјског мишљења*, кандидата Вање Вуковић, је Снежана Маринковић, редовни професор, научна област Педагошке и андрагошке науке, ужа научна област Педагогија, Дидактика, Методике. Предмет истраживања представљају уџбеници о природи и друштву од 1991. до 2023/24. године на територији Републике Црне Горе с аспекта њиховог утицаја на развој историјског мишљења код ученика. Циљ овог истраживања је двострук. С једне стране, анализом уџбеника о природи и друштву настоји се приказати на којим историјским садржајима и у ком обиму уџбеници подржаву развој историјског

мишљења, док се с друге стране настоји утврдити у којој мери пружају подршку различитим категоријама историјског мишљења у периоду од 1991. до 2023/24. год. Крајњи циљ је довести у непосредну везу ниво историјског знања ученика и подршке коју актуелни уџбеници пружају развоју историјског мишљења. Истраживање ће нагласити значај пружања систематске подршке свим категоријама знања - од нижих супстантивних до највиших синтаксичких - како би се историјско мишљење развијало прогресивно током основног образовања. Посебан допринос докторске дисертације је у практичној вредности израде модела – методичког приступа рада на историјским садржајима који је заснован на категоријама историјског мишљења.

- 2) Ментор докторске дисертације *Когнитивно-визуелни приступ у развијању компетенција ученика за решавање проблема у настави математике у млађим разредима основне школе* кандидата Јелене Стојкановић је Сања Маричић, редовни професор, научна област Педагошке и андрагошке науке, ужа научна област Методика наставе математике. Предмет истраживања у докторској дисертацији је теоријско и експериментално испитивање и проучавање ефеката и сврсисходности примене когнитивно-визуелног приступа подржаног моделовањем у развијању компетенција ученика за решавање математичких проблема. Менторски рад са докторандом подразумева следеће етапе истраживачких активности: креирање методичког модела експерименталног програма; израда инструмената истраживања; подршка у обради, анализи, интерпретацији добијених резултата, као и извођење закључака и импликација. Поред активности на изради докторске дисертације са докторандом се ради на писању научних радова у вези са темом докторске дисертације већ започетих на тему развијања раног алгебарског мишљења путем визуелно задатих растућих низова код ученика млађих разреда основне школе.
- 3) Ментор докторске дисертације *Проблемска настава о природи и друштву у млађим разредима основе школе између садржајне основе и наставне праксе* кандидата Александра Игњатовића је Данијела Василијевић, редовни професор, научна област Педагошке и андрагошке науке, ужа научна област Педагогија. Ментор у раду са докторандом координира, прати и усмерава рад током израде докторске дисертације, мотивише, даје сугестије; усмерава методолошки концепт истраживања, укључујући и одабир научно-истраживачких метода, техника и инструмената истраживања. Консултативни рад са студентом се обавља на недељном нивоу, како у реалним условима, тако и у дигиталном окружењу. Кандидат је у припреми коначне верзије рукописа докторске дисертације.
- 4) Ментор докторске дисертације, под називом *Национални идентитет у уџбеницима о природи и друштву земаља региона* докторанда Биљане Алавање је проф. др Данијела Василијевић. Одобрењу теме докторске дисертације, под називом „Национални идентитет у уџбеницима о природи и друштву земаља региона“, претходила је публикована (научно-истраживачка) подршка кандидату, будући да је ментор проф др.

Данијела Василијевић објавила више радова из тематске области, развила и категорисала истраживане елементе националног идентитета. Током трогодишњег рада на рукопису докторске дисертације Биљане Алавања, проф др Данијела Василијевић је у својству ментора, континуирано, правовремено пратила, кориговала и усмеравала рад кандидата; давала научно-истраживачку подршку публикујући радове из области; конципирала теоријско-методолошки аспект рада, усмеравала методолошки правац истраживања, упућивала на релевантну литературу; пратила динамику акативности кандидата у циљу индивидуализације рада и сл. Отуда је рад са кандидатом подразумевао, не само периодичне недељне консултације, већ и континуиран вишедневни консултативно-сараднички рад, што је, између осталог, резултирао и публикавањем оригиналних научно-истраживачких радова: „National Symbols and Marks in Textbooks on Nature and Society of the First Education Cycle of the Countries of the Western Balkan, *Društvene i humanističke studije*, Vol.8 No2(23), објављен 2023. године У припреми је још један оригинални научно-истраживачки рад из области теме докторске дисертације у којем ће кандидат бити први аутор. Коначна верзија докторске дисертације кандидата Биљане Алавање је у завршној фази.

У наредном петогодишњем периоду планиран је менторски рад са докторандима који се налазе на првој и другој години докторских студија са темама које ће бити дефинисане у области методике наставе српског језика и књижевности, методике наставе математике, методике наставе природе и друштва и методике наставе физичког васпитања.

7. ЕВАЛУАЦИЈА ПРОГРАМА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

Евалуација Програма научноистраживачког рада врши се континуирано на годишњем нивоу. Анализу научноистраживачког рада врши Комисија за обезбеђење квалитета, Комисија за самовредновање, продекан за научноистраживачки рад и продекан за међународну сарадњу. Годишњи Извештај научноистраживачког рада са мерама за унапређивање разматра Наставно-научно веће, а усваја Савет Факултета.

Квалитет научноистраживачког, стручног и уметничког рада се посматра у складу са показатељима научне компетентности које је утврдило ресорно Министарство за науку, технолошки развој и иновације Републике Србије. Факултет доставља овом Министарству годишњи Извештај за протеклу и годишњи План за наредну годину.

Евалуација научноистраживачког рада заснива се на квантитативној и квалитативној анализи. Квантитативна подразумева: утврђивање броја радова по наставнику и сараднику, броју аплицираних и реализованих пројеката, учешће у мобилности и анализу обима и

квалитета дисеминације (научни скупови, публикације у отвореном приступу). Квалитативна анализа подразумева утицајност рада кроз анализу утицаја радова, цитираности и примене резултата у настави и пракси.

У процесу спољашње провере квалитета високошколске установе и студијских програма Факултет доставља Извештај о самовредновању и оцени квалитета у чијем саставу је оцена квалитета научноистраживачке делатности.